

EUROPESE COMMISSIE

PERSBERICHT

Brussel, 10 juli 2012

Rapport over onderwijs: kinderen met speciale behoeften en gehandicapte volwassenen trekken nog steeds aan het kortste eind

Ondanks toezeggingen van de lidstaten om op integratie gericht onderwijs te bevorderen, trekken kinderen met speciale onderwijsbehoeften en gehandicapte volwassenen nog steeds aan het kortste eind, zo blijkt uit een vandaag gepubliceerd rapport van de Europese Commissie. Zij worden vaak in aparte instellingen geplaatst en degenen die aan gewoon onderwijs deelnemen, worden vaak onvoldoende ondersteund, zo stelt het rapport. In het rapport worden de lidstaten opgeroepen zich sterker in te zetten voor de ontwikkeling van op integratie gerichte onderwijsstelsels en de belemmeringen uit de weg te ruimen waarmee kwetsbare groepen worden geconfronteerd als het gaat om de succesvolle deelname aan onderwijs, opleiding en werkgelegenheid.

"Wij moeten er nog harder aan werken om op integratie gericht beleidsmaatregelen te ontwikkelen die over voldoende financiering beschikken als wij een verschil willen maken in het leven van kinderen met speciale onderwijsbehoeften en gehandicapte volwassenen. Het is tijd om onze beloften waar te maken. Op integratie gericht onderwijs is geen extraatje maar een must. De meest kwetsbaren onder ons moeten centraal staan in onze acties om het leven van iedereen te verbeteren", aldus Androulla Vassiliou, Europees commissaris voor onderwijs, cultuur, meertaligheid en jeugdzaken.

Ongeveer 45 miljoen EU-burgers in de werkende leeftijd hebben een handicap en 15 miljoen kinderen hebben speciale onderwijsbehoeften. Uit het rapport komt naar voren dat zij in sommige gevallen helemaal geen kansen op onderwijs en werk hebben. Kinderen met speciale onderwijsbehoeften verlaten school vaak met weinig tot geen kwalificaties, voordat zij beginnen met een specialistische opleiding die in sommige gevallen hun kansen op de arbeidsmarkt eerder verkleint dan vergroot. Mensen met een handicap of met speciale onderwijsbehoeften lopen een veel groter risico om werkloos of economisch inactief te worden, en zelfs als zij relatief veel succes op de arbeidsmarkt hebben, verdienen zij vaak minder dan hun collega's zonder handicap, aldus het rapport.

In alle lidstaten zijn minder bedeelde kinderen (vooral jongens) met een Roma-achtergrond, uit etnische minderheidsgroepen en uit sociaaleconomisch achtergestelde milieus oververtegenwoordigd op speciale scholen. Het rapport gaat in op de vraag of het speciaal onderwijs toch al sociaal gemarginaliseerde leerlingen niet nog meer isoleert, waardoor zij in plaats van meer juist minder kansen in het leven krijgen. Uit onderzoek blijkt dat deze kinderen op gewone scholen zouden kunnen worden ingeschreven als meer werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van hun talenkennis en er een beter bewustzijn van de cultuurverschillen was.

Het rapport belicht ook de grote verschillen tussen de lidstaten in de wijze waarop kinderen met speciale behoeften worden aangeduid en in de keuze om hen op een gewone of een speciale school te plaatsen. Zo gaat in Vlaanderen (België) 5,2 % van de leerlingen met speciale behoeften naar een aparte speciale school, maar in Italië bedraagt dit percentage slechts 0,01 %. Uit het rapport komt naar voren dat er meer moet worden gedaan om definities te harmoniseren en het verzamelen van gegevens te verbeteren, zodat landen hun aanpak beter kunnen vergelijken en van elkaars ervaringen kunnen leren.

Achtergrond

Het rapport, met de Engelstalige titel "Education and Disability/Special Needs - policies and practices in education, training and employment for students with disabilities and special educational needs in the EU" is op verzoek van de Europese Commissie opgesteld door het onafhankelijke netwerk van sociale wetenschappers inzake onderwijs en opleiding (NESSE).

Belangrijkste bevindingen van het rapport

- Leerlingen met ernstige beperkingen zijn wellicht moeilijk op te nemen in een gewone leeromgeving en gedijen mogelijk beter in een aparte omgeving, maar er zijn steeds meer aanwijzingen dat een zeer groot aantal leerlingen met een handicap/speciale onderwijsbehoeften in het gewone onderwijs kan worden geïntegreerd en dat op integratie gericht onderwijs van hoge kwaliteit goed is voor alle leerlingen.
- Het is van groot belang de overgang te maken naar meer op integratie gerichte onderwijsstelsels, maar de lerarenopleiding en bij- en nascholing zijn hier niet altijd op ingesteld.
- Naast leerkrachten spelen ondersteunende leerkrachten en klassenassistenten een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat de integratie in de praktijk goed functioneert.
- In sommige Europese landen zijn de leerplannen gestandaardiseerd en rigide, wat de integratie van kinderen met een handicap bemoeilijkt. Ook het beleid inzake zittenblijven ondermijnt de beginselen van integratie.
- Mensen met een handicap hebben minder kans om de stap naar het hoger onderwijs te zetten dan mensen zonder handicap.
- Gehandicapte mensen met een diploma van het hoger onderwijs ondervinden nog steeds nadelen op de arbeidsmarkt, maar hebben veel meer kans op een baan dan minder gekwalificeerde mensen met een handicap.
- Er zijn geen vergelijkende Europese gegevens beschikbaar over het aantal gehandicapte studenten in het hoger onderwijs of over hun beperkingen en resultaten.
- Er is een gebrek aan actuele en betrouwbare gegevens over het aantal gehandicapte mensen met een baan in de verschillende EU-landen.

- Invaliditeitsuitkeringen verminderen het risico op armoede en sociale uitsluiting, maar deze zullen waarschijnlijk lager worden als gevolg van de huidige bezuinigingen op de overheidsuitgaven in heel Europa.
- Flexizekerheidsregelingen dragen ertoe bij dat mensen met een handicap in deeltijd kunnen werken zonder hun volledige uitkering te verliezen.
- Het beleid inzake gehandicapten en werkgelegenheid in de verschillende Europese landen komt steeds dichter bij elkaar te liggen, waarbij de meeste landen vergelijkbare maatregelen ter ondersteuning van de werkgelegenheid nemen. De programma's voor werkgelegenheidsbevordering en beroepsrevalidatie hebben echter een wisselende doeltreffendheid om personen met een handicap aan werk te helpen, dan wel aan het werk te houden als zij gehandicapt raken terwijl zij werken.

De EU heeft al diverse initiatieven om het onderwijs voor mensen met speciale behoeften te verbeteren:

- Het [strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding \("ET 2020"\)](#) moedigt de lidstaten aan ervoor te zorgen dat alle leerlingen, waaronder mensen met speciale behoeften, met succes integreren. In de [conclusies van de Raad van mei 2010 over de sociale dimensie van onderwijs en opleiding](#) werd deze boodschap nog eens benadrukt.
- In het laatste kwartaal van 2012 zal de Commissie een werkdocument over rechtvaardigheid in onderwijs en opleiding publiceren. Dit zal onder andere een hoofdstuk bevatten over op integratie gericht onderwijs met voorbeelden van succesvolle beleidsinitiatieven en optimale werkwijzen.
- De Europese Commissie verleent financiële steun aan het [Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften](#). De werkzaamheden van het agentschap vergroot de kennis over op integratie gericht onderwijs en bevordert de samenwerking en de kennisuitwisseling op dit gebied tussen de landen.

Voor meer informatie

[Volledig rapport](#)

Europese Commissie: [Onderwijs en opleiding](#)

[Website van Androulla Vassiliou](#)

Volg Androulla Vassiliou op Twitter [@VassiliouEU](#)

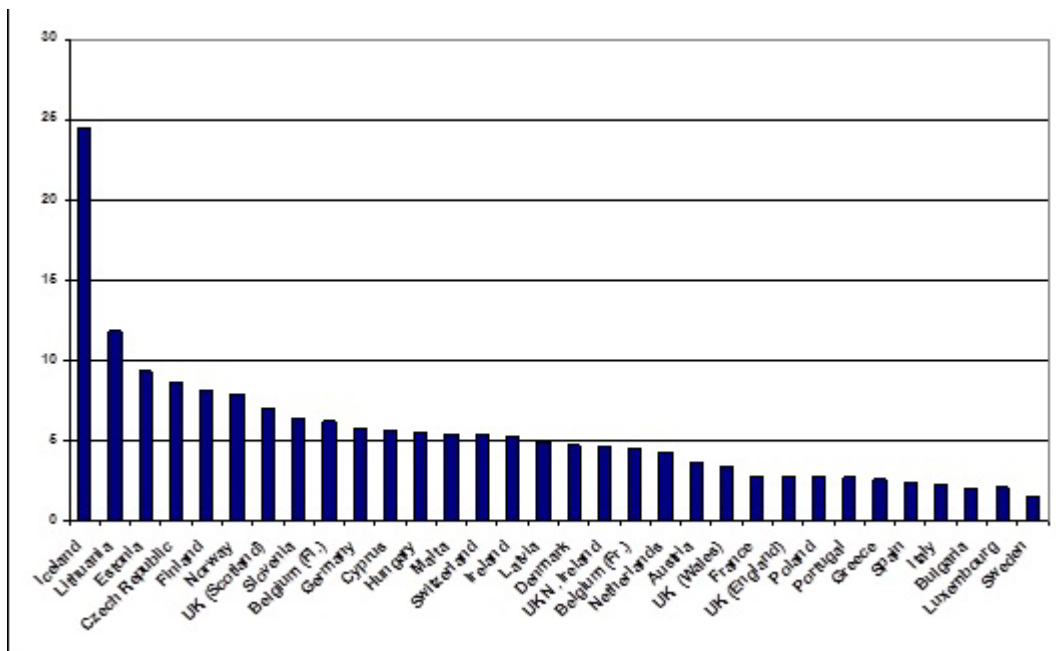
Aantal leerplichtige leerlingen en percentage leerlingen in aparte speciale scholen en speciale klassen

Land	Aantal leerplichtige leerlingen	Aantal leerlingen met speciale onderwijsbehoeften en in % van het totale aantal leerlingen	Aantal leerlingen in aparte speciale scholen en in % van het totale aantal leerlingen	Aantal leerlingen in aparte speciale klassen en in % van het totale aantal leerlingen
Oostenrijk	802 519	28 525 (3,5 %)	11 787 (1,5 %)	965 (0,1 %)
België (Vl.)	871 920	54 336 (6,2 %)	46 091 (5,2 %)	0
België (Fr.)	687 137	30 993 (4,5 %)	30 773 (4,4 %)	0
Bulgarije	693 270	14 083 (2,0 %)	8 119 (1,1 %)	391 (0,05 %)
Cyprus	97 938	5 445 (5,5 %)	293 (0,3 %)	583 (0,6 %)
Tsjechië	836 372	71 879 (8,6 %)	30 092 (3,6 %)	7 026 (0,8 %)
Denemarken	719 144	33 733 (4,6 %)	12 757 (1,8 %)	18 986 (2,6 %)
Estland	112 738	10 435 (9,2 %)	3 782 (3,0 %)	1 459 (1,3 %)
Finland	559 379	45 493 (8,1 %)	6 782 (1,2 %)	14 574 (2,6 %)
Frankrijk	12 542 100	356 803 (2,8 %)	75 504 (0,6 %)	161 351 (1,3 %)
Duitsland	8 236 221	479 741 (5,8 %)	399 229 (4,8 %)	0
Griekenland	1 146 298	29 954 (2,6 %)	7 483 (0,6 %)	22 471 (2,0 %)
Hongarije	1 275 365	70 747 (5,5 %)	33 014 (2,6 %)	0
IJsland	43 511	10 650 (24,0 %)	143 (0,3 %)	348 (0,8 %)
Ierland	649 166	33 908 (5,2 %)	4 976 (0,8 %)	2 380 (0,4 %)
Italië	7 326 567	170 696 (2,3 %)	693 (0,01 %)	0
Letland	185 032	9 057 (4,8 %)	6 363 (3,4 %)	1 175 (0,6 %)
Litouwen	440 504	51 881 (11,7 %)	4 253 (1,0 %)	855 (0,2 %)
Luxemburg	64 337	1 374 (2,2 %)	663 (1,0 %)	0
Malta	48 594	2 645 (5,4 %)	137 (0,3 %)	13 (0,03 %)
Nederland	2 411 194	103 821 (4,3 %)	64 425 (2,7 %)	0
Noorwegen	615 883	48 802 (8,0 %)	1 929 (0,3 %)	5 321 (0,9 %)
Polen	4 511 123	127 954 (2,8 %)	59 880 (1,3 %)	0
Portugal	1 331 050	35 894 (2,7 %)	2 660 (0,2 %)	2 115 (0,2 %)
Slovenië	162 902	10 504 (2,7 %)	2 829 (1,7 %)	400 (0,24 %)
Spanje	4 437 258	104 343 (2,35,%)	17 400 (0,4 %)	0
Zweden	906 189	13 777 (1,5 %)	516 (0,06 %)	13 261 (1,5 %)
Zwitserland	777 394	41 645 (5,4 %)	16 223 (2,1 %)	25 422 (3,3 %)
VK (Engeland)	8 033 690	225 920* (2,8 %)	96 130 (1,2 %)	16 190 (0,2 %)
VK-(Schotland)	647 923	45 357 (7,0 %)	6 659 (1,0 %)	1 481 (0,2 %)
VK (Wales)	377 503	12 895 (3,4 %)	3 070 (0,8 %)	2 843 (0,7 %)

* De gegevens voor Engeland omvatten alleen indicatiebesluiten.

Bron: Europees Agentschap voor de ontwikkeling van het bijzonder onderwijs (gegevens per land van 2010).

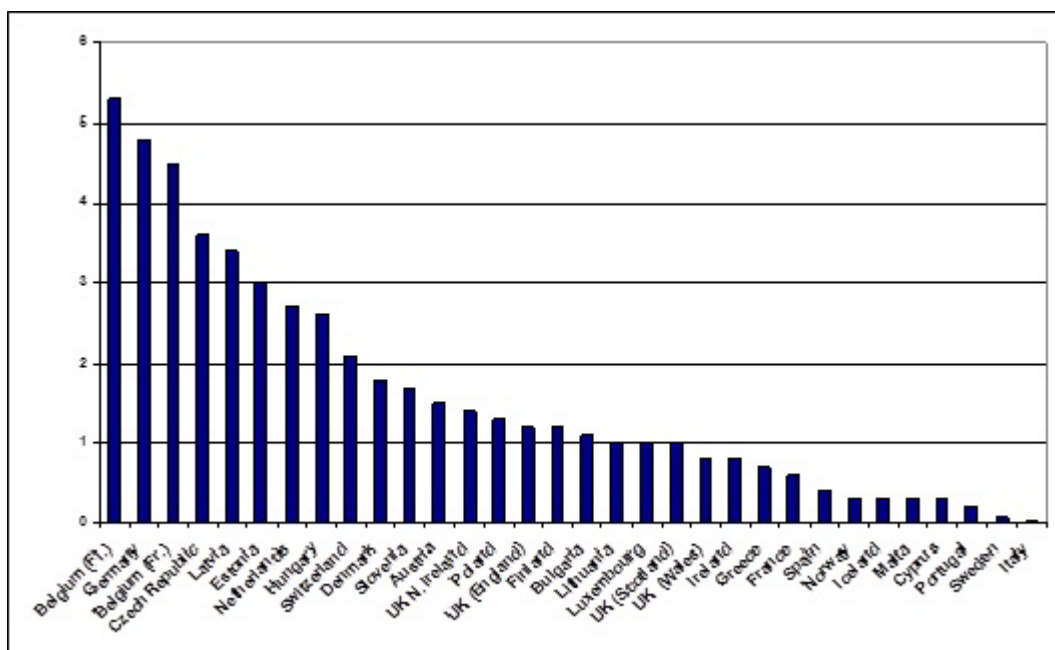
Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften in % van het totale aantal leerlingen

Bron: Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften (gegevens per land van 2010).

NB: De statistieken voor Bulgarije en Italië zijn afkomstig van het Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften (gegevens per land van 2008), aangezien deze niet in de publicatie van 2010 zijn opgenomen.

Leerlingen in speciale scholen en klassen in % van de totale schoolbevolking

Bron: Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften (gegevens per land van 2010).

NB: De statistieken voor Bulgarije en Italië zijn afkomstig van het Europees Agentschap Ontwikkeling van onderwijs voor leerlingen met specifieke behoeften (gegevens per land van 2008), aangezien deze niet in de publicatie van 2010 zijn opgenomen.

Contact:

[Dennis Abbott](mailto:Dennis.Abbott@ec.europa.eu) (+32 22959258); Twitter: [@DennisAbbott](https://twitter.com/DennisAbbott)

[Dina Avraam](mailto:Dina.Avraam@ec.europa.eu) (+32 22959667)